

Inserati se sprejemajo in velja
ristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " 2 "
15 " " " 3 "
Pri večkratnem tiskanju se
ena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nečankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravištvu
administracija in ekspedicija na
velikem trgu h. šte. 9, II. nad-
stropji.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
Za pol leta . . . 5 " — "
Za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
Za pol leta . . . 4 " 20 "
Za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo na velikem trgu h.
št. 9, v II. nadstropji.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Prazne besede

Z Dunaja, 27. januarja.

V državnem zboru bilo je danes zopet veliko praznih besed. Obravnaval se je še zmerom Chlumeckov predlog o socijalno-političnih postavah. Ta predlog je tako splošen, da se z njim strinja vsakatera zadeva, ki komu na misel pride. To je danes dejansko pokazal poslanec Fürnkranz, ki je naštel celo rešto reči, ki naj jih državni zbor vzame v pretres, ako hoče rešiti Chlumeckov predlog. Zborovanje državnega zbora mora biti krajši, posilno legaliziranje se mora odpraviti, sodništvo prestrojiti, službovanje pri vojakihi skrajšati, za poslance narediti postava, po kateri vradniki, opravniki delniških družb itd. ne bi mogli biti državni poslanci; kredit se mora vravnati, pobiranje davkov čisto predručiti, z denarji, vloženimi pri poštah hranilnicah, pa naj se napravi velika državna banka, pri kateri bi posestniki proti zmernim obrestim na posodo dobivali denarjev itd. Ni mi treba omenjati, da se za Fürnkranzov govor nihče v zbornici ni zmenil, samo njegov tovariš Schönerer pa knez Alojzij Liechtenstein sta kakor grenadirja stala pred njim ter ga verno poslušala od konca do kraja. Govornik to vidivši je tudi samo tema dvema govoril, ter se ves čas obračal samo proti njima. Ko bi bil kak risar v zbornici, bi bil gotovo narisal to zanimivo prikazen, ki je v zbornici napravila veliko veselost.

Velika tihoča pa je nastala, ko besedo poprime stari baron Ignacij Giovanelli in vse se je gnetlo okoli njega, da bi tem lažje

slišalo njegove besede. Toda Giovanelli se ni spuščal v meritorično razpravo, za katero pride še le pravi čas, ko se bodo dotični predlogi obravnavali v drugem branji, ampak le v formalnem oziru je nasvetoval, naj se prvi del Chlumeckovega nasveta, ki zadeva skrb za delavce in obrtnike, izroči obrtniškemu odseku, drugi in tretji del pa posebnemu odseku 36 udov. Giovanelli je prav dobro vtemeljeval ta svoj predlog, rekši, da obrtniški odsek te zadeve že razpravlja, da je o raznih razmerah dobro podučen, da je del obrtniške postave že dovršil in da bi obrtniške postave ne bile enotne, ako bi jih izdelovala dva različna odseka. Tudi bi bila za obrtniški odsek nekaka nezaupnica, ako bi mu zbornica odvzela reč, s katero se že tri leta silno marljivo peča.

Tudi poslanec Zallinger, predsednik obrtniškega odseka se oglasi, ter jako zbadljivo v splošno veselost g. Chlumeckega vsčipne, češ, da se mu zdaj reč dozdeva tako silno nujna, ko je pa pred 5 leti on (Zallinger) v zbornici predlagal, naj se stanje delavcev s primernimi postavami zboljša, se tedanjemu ministru Chlumeckemu ni prav nič mudilo. Dalje govornik kaže, da so bili ravno Chlumeckovi tovariši krivi, da se postava o fabriških nadzornikih in delavcih ni dovršila, ker so v enomer zahtevali celotno obrtniško postavo. Desni udje obrtniškega odseka so pa vse eno postavo vzeli v pretres in rešili čez 30 paragrafov. Ako se reč ni dognala, tega toraj ni kriv obrtniški odsek in tudi ne desnica državnega zbora, ampak Chlumeckovi tovariši na levi strani zbornice, ki so tedanjega ministra pregovorili, da je dotično postavo umaknil in zbor-

nici izročil nov načrt cele obrtniške postave. Ako se g. Chlumecký izgovarja, da je zaradi enotnega posvetovanja nasvetoval, naj se vse reči izroči enemu odseku, se ta trditev kaj čudno strinja z njegovim in njegovih tovarišev ravnanjem, ki so unidan glasovali za Schönererjev predlog, čigar nasledek, ako bi bil sprejet, bi bil, da bi bili trije odseki obravnavali eno in isto reč!

Chlumecký je s kislim obrazom poslušal debele besede, ki mu jih je pl. Zallinger pod nos drobil in pri katerih se je večkrat med poslanci razlegal klic: Čujte, čujte! Naposled je pa zaradi lepšega vendar še poprijel besedo ter se izgovarjal, da je samo zato nasvetoval, naj se tudi prvi del njegovega predloga izroči gospodarskemu odseku, da bi se obrtniškemu in gospodarskemu odseku delo nekoliko zlajšalo. Tudi omenja, da je že večkrat zbornica kak predlog kakemu odseku odvzela ter izročila drugemu odseku. S tem je razodel pravi namen levičarjev, katerim je obrtniški odsek trn v peti. In ker ravno sedaj razpravlja postavo o fabriških delavcih in obrtnih nadzornikih, pri kateri so brezštevilni levičarski fabrikantje jako prizadeti, hotli so mu pri tej priliki to reč na lep način izviti iz rok in jo izročiti drugemu odseku. Ko bi se bilo to zgodilo, nameravali so udje obrtniškega odseka odstopiti in s tem odsek razrešiti. Pa desnica je sprevidela nakane levičarjev ter je z veliko večino sprejela nasvet Giovanellijev, za katerega je z desnico glasoval tudi Coroninijev klub. Besedovanje je bilo s tem dovršeno, pomagano pa bode delavcem še le tedaj, ko bode večina z vlado izdelala in vpeljala primerne postave. Samo lepe

Listek.

„O starosti človeškega rodu“.

Spisal Ivan Šubic.

Ljubljanski Zvon II. leto, 12. zvezek str. 750—754.

(Dalje.)

Človek ne pripada dvema geološkima dobama, marveč le jedni, sedanj. Ako je tedaj živel skupaj z nekaterimi debelokožci, ki so sedaj izumrli, smemo sklepati, da ti debelokožci segajo tako daleč v sedajno dobo. Da je bil človek sovrstnik mamuta, jamskega medveda in drugih izumrlih živalskih plemen, to se dandanes splošno priznava. To dokazujejo nam podobe mamuta, severnega jelena itd., ktere so našli narisane na rogovih in slonovih kosteh. To nas pa nikakor ne sili ono dobo pomakniti daleč nazaj pred sedajnost. Ravno ti umetni izdelki kažejo, da doba ni tako daleč za nami. Različje, ki se kaže med onimi poskusi prvotne umetnosti in med onimi kasnejega časa, je tako rezko, da, kakor Lindenschmit ironično opaža, „te

čudne deščice iz škrljavca in mamutovih kosti, na ktere je človek ledene dobe, v svojih prostih urah, zadostujoč nagonu redke umetniške nadarjenosti, izdeloval svoje črteže, služijo v poduk in osramotenje vseh kasnejih rodov do sedajnih obiskovalcev jardin des plantes in zoologijskih vrtov.“ Sedajni divjaki, celo višje stoječi indijanski rodovi, nimajo tega veselja za risanje. In Güttler je tega mnenja, da je mnogo verjetneje, kar meni Schaaflhausen, da risarije, ktere sta našla Lartet in Christy, in ki so tako zvesto, celo z umetniškim okusom izdelane, niso nastale brez vpliva fenicijskih in grških naselbin na obrežji Sredozemskega morja. S tem bile bi nam dobe mamuta in severnega jelena precej bližje pomaknjene.

Po pravici zato pravi Schaaflhausen: „Ako je živel človek, kakor sedaj vemo, za časa mamuta, hijene in družih jamskih živali, li ne bomo raje vzeli, da so te živalske plemena živele še v mnogo kasnejem času, kakor se navadno zatrjuje, namesto da bi človeškemu rodu pripisovali toliko starost.

Taisto velja pač tudi o mastadonu, ker gotovo je, da je človek v Severni Ameriki kasneje nastopil, kakor v Evropi.

Sploh si pa pri vsem Šubicovem dokazovanji zapomnimo le toliko, da nam je g. Šubic z neko verjetnostjo označil, pred koliko časom, da je živel mastodon v Ameriki. Temu drugemu preiskavanju se tedaj pač ne prilega napis, ktereja je postavil na čelo svojemu spisu, namreč: „O starosti človeškega rodu“; bolje bi se podal napis: „O starosti mastodona.“

G. Šubic nam ni dokazal, koliko časa da človek životari po Ameriki; tudi nam ni pokazal nobenega sledu, zato je prazna njegova skrb, „da leže one dobe človeškega sledu še dalje od nas.“ Vidi se pa iz tega tudi, kaj je misliti o sledečem stavku: „Kakšen pa je bil tedaj človek, na kakšni stopinji omike je stal, o tem molči opisani natorni vir; pripoveduje nam samo, da so takrat naši pradedje že bili (!); drugače je za nas ona doba temna, nepozna.“ Neresnično v tem stavku je, da nam oni natorni vir „pripo-

besede ne nasitijo nobenega delavca in dobri sveti nobenega kmeta ne rešijo bobna.

Politični pregled.

V Ljubljani 29. januarja.

Avstrijske dežele.

Z Dunaja 28. januarja. Giers je danes v nedeljo ob 11. uri odšel z Dunaja v Petrovograd, knez Lobanov in članovi ruskega poslanstva so ga spremili do kolodvora.

Irredentovci rogovilijo. — G. Baldassi, župan iz Verse (ob laški meji) dobiva žugalna pisma, ki mu groze, ako bode Ragosa, pajdaž Oberdankov pri sodnji v Vidmu (Udine) obsojen. Župan je bil v tožbi zoper Ragoso kot priča zaslišan in ko je bil pred nekaj časom v mestu Palmanuovo s hčerami zaničevali so ga, in mu prizanesli le, ker so se bali grofa Attemsa, ki ga je spremljal. On si dlé časa ne upa čez mejo, ter misli vse svoje prodati in kam drugam iti. G. Baldassi je namreč prijel Oberdanka in tovariša, cesar so ga s zlatim križcem odlikovali. — V Trstu se je osnoval nov klub, imenuje se „circolo Triestino Oberdank“. — Ta je razposlal znanim osebam v mestu zasramovalnico, vsled tega je bilo več hišnih preiskav. Med zaseženimi je tudi markar kavarne Chiozza in trgovec Peter Castellana. Pismo je tako sramotno, da se ne da o njem govoriti.

Iz Budapeste 21. jan. Poslaniška zbornica nadaljuje debato o peticijah katoliških duhovnov. Posl. Ugron govori zoper in pobija misel, da bi bil civilni zakon škodljiv veri, njemu je civilni zakon pomoček zoper divji zakon. Zastran skupnih (simultanih) šol opomni govornik, da je le samopašnost verskih spoznav državo prisilila, da je ustanovila več šol, da dežela ne zaostaja v kulturi. Isto tako je peticija zaradi tajnih družeb slabo vtemeljena. Pri tem ne pomislijo, da ovirajo dobrodelnost, ako so zoper te družbe. Zastran namešanih zakonov opomni govornik, da opat Gündöcs stvar pretiruje, ako trdi, da mešani zakoni škodujejo vernosti. Kar pa se tiče verskih ustanov govornik kot katolik določno trdi, da imajo verske

veduje samo, da so takrat naši pradedje že bili, ker videli smo, da nam oni natorni vir ničesar ne pové o naših pradedih, tedaj tudi ne o njihovi starosti. Pravo misel dobil bo čitatelj, ako si v sklepih stavkih mesto besede „človek“ postavi „mastodon.“

Iz rečenega vsakdo tudi lahko presodi, kaj je misliti o poslednjem stavku Šubicove razprave: „Te črtice pa nam kažejo, da je človek vsekako že silno star znanec naše zemlje, ker se je ž njo boril in na njej naselil se že tedaj, ko še potem davno, davno ni zapustil nobenega sledu in spomenika omike svoje; kažejo nam kako nepopolni so naši posvetni viri, kako stara je zgodovina naša!“

Tudi pri drugem preiskavanju se našemu pisatelju ni posrečilo dokazati silne starosti človeškega rodu in če smo že o prvem dokazovanju po pravici trdili, da je bilo nedostatno, puhlo, neutemljeno, kaj bi bilo reči še le o drugem, kjer opira g. Šubic na čisto nič dokazane trditve svoje dokazovanje; kjer starost, ktero je preračunal za mastodona, kar meni nič tebi nič, prenese na človeka.

(Dalje prih.)

vstanove pod vladnim oskrbovanjem ostati dotlej, dokler katoliška avtonomija ni izvršena. Duhovščina naj premisli, da mora računati poprej s katoliškimi verniki, preden se loti tako težkega podjetja. On tedaj sprejme poročilo odborovo. Opat Gündöcs popravlja svoj govor od sabote (20. t. m.), ter pravi, da ga nista prav razumela ne ministrski predsednik niti predgovornik. On noče med verskimi izpovedanji prepira, še manj pa vojske, on le zahteva, da se pravice slehrnega spoštujejo. Ne govori tukaj kakor katoliški duhoven, marveč kot poslanec. — Iranyi navede več napadov na parlament, ki so v ti peticiji in ki nimajo drugega namena, nego sejati razprtijo med selškim prebivalstvom. Govornik navede prihodke francoske katoliške duhovščine, da dokaže, kako majhni so ti proti dohodkom ogerske. Tudi unstan Litave na Avstrijskem so duhovniki slabeje plačani. Ne motimo se, postopanje duhovščine je nevarno; to pa vendar mora govornik zatrditi, da je ogrski narod (madjarski) pripravljen za velike žrtve na korist domovine, in nje na ljubo bi marsikaj popustil. — Silabu (papeževemu pismu, v katerem se zametujejo zmote ki se izpeljujejo iz moderne kulture) se ne bode nikdar podvrgel. Konečno zakliče govornik duhovščini, naj prizanese narodu s svojim žuganjem, sicer bi se lahko zgodilo, da neha vendar janččna potrpežljivost. (Živo odobrenje). Poslanec Mocsary v peticijah ne vidi družega, kakor reakcijo, nji nasproti se je treba oborožiti. Govornik se nadeja, da se bode ogrska zbornica spomnila svoje preteklosti, in se tako vedla. On je za odborovo poročilo.

Opat Gündöcs se zavaruje proti antisemitizmu, on hoče le jude povzdigniti do stopinje, na kateri je ogersko ljudstvo. Janossy tudi noče biti antisemit. Stranka Mocsaryjeva se njemu ne zdi nič kaj liberalna, ker še dvoumi nad pravico peticij. P. Vidovič (neodvisni) opomni, da se iz dobre plače ogerskih duhovnov ne da sklepati, da bi se jim dobro godilo. Ne cerkev ne duhovščina ne želi, da bi se jim vpejlale reverzalije (zaveza zastran izgoje otrok). Bile so to jednostranske zahteve, ker so tirjale vzgojo v katoliški veri. Dan danes bi to zahtevala vsa verska izpovedanja. Dokler je verski nauk po šolah obligaten, ne morejo se smatrati šole za neverne. Dasiravno je on prijatelj civilnemu zakonu, vendar vladnemu predlogu ne more pritrditi, ker je površno sklenjen, ker ne spolnuje tega, kar se more po pravici terjati od civilnega zakona.

Baron Dezider Pronaj je na istem stališču, kakor ministerski predsednik; ker on je tudi tega mnenja, da se verski prepri ne morejo ustaviti, ako vlada energično vmes ne seže. Naredbe § 53 zastran veroizpovedanja otrok, ki vzhajajo iz namešanih zakonov so samo na videz dotlej, dokler je v duhovskih rokah, kako se praktično izpeljujejo. On misli, da bode ministrski predsednik izpeljal načela, katera je razložil v zadnji seji.

(Dalje prih.)

Vnanje države.

Iz Rima 26. januarja. „Moniteur de Rome“ razglasuje razmerje papeževe kurije do Poljskega, ter pravi, da ni bilo sklenjeno ničesa, kar se tiče rabe ruskega jezika. Papež bodo namestili spraznjene škofije na Poljskem. Semeniščem se bode dalo, kar moč prostosti in ostre postave se imajo s časom

omehčati. List ničesa ne opomni o zastopstvu Rusije pri papeževi stolici.

Francosko boleha, uže dle časa boleha, to so videli vsi, kateri se ne dajo preslepiti lepim frazam, boleha pa Francosko v glavi, na krvotoku. Preden se bolezen človeka loti in ga položi na postelj ali še celo na mrtvaški oder, se nekako slabo počuti, a sam ne ve, kaj mu je prav za prav, mrazi ga, razdražen, preveč občuten je, da bi se odpravil nepovoljno stanje, skuša dostikrat napačna sredstva in s tem si še le pravo bolezen nakoplje. Taka je sedaj Francoska dežela, vsa je vznemirjena, nevarnosti vidi povsod, pa vendar ne ve, od kod bode prav za prišla smertna bolezen za republiko. Mar jo je razglas Napoleona tako razburil, mar so jo resnice, katere bere Francozom tako vznemirile? E kaj še, to so uže Francozje dostikrat slišali, dostikrat so jim pravili govorniki v parlamentih, katoliški listi; tudi Napoleon IV nikakor ni oseba toliko nevarna, koliko jih pa je za njim? Napoleonovci so sami razdvojeni. A strašljivost je huda stvar, strašljiv vidi strahove tudi tam, kjer jih ni, vladavci in vladani se ne čutijo varne. S hudimi postavami hočejo ubraniti sovražnikom republike pristop v dežele, Orleanovce hočejo iz armade spoditi, s takimi naredbami bodo brž ko ne, krizo le pospešili.

Znamenje časa. Porotniki, ki so ob sodili anarhiste, so sedaj vsi podpisali prošnjo za njih pomiloščenje, poslanci okraja bodo to podpirali pri vladi. — No, to je pa vendar kaj čudnega! Ako pa stvar prav premislimo, počenjali so anarhisti isto, kakor francoska vlada: podirali so križe, napadali in skrunili cerkve, o tem so imeli lep zgled nad vlado, ki je tudi vrata lomila pri cerkvah in samostanske menihe tirala iz njih stanovanja; ako so anarhisti poškodovali tuje blago, jim je tudi v tem vlada bila v izgled, ki ni prizanašala premoženju, ako je bilo samostansko ali v rabo duhovskim skupščinam. — Anarhisti so tedaj pravi mučelniki in junaki ljudovlade. To je posledica krivic! Kdor ima moč in oblast, ta ima tudi pravico?!

Iz Pariza 26. januarja. Komisija za posvetovanje postav zoper pretendente predloži jutri poročilo zbornici. Posvetovanje bode brž ko ne v ponedeljek. Manjšina je sklenila, podpirati prvi član vladnega predloga, misli pa: zaradi obče razburjenosti ni varno pustiti Orleanovcem njih častnih služeb v armadi, za kar se poganjata vojaški in pomorski minister. Duclerc močno kašlja, zato dopoludne ni bilo ministerskega posvetovanja.

Iz Pariza 27. januarja. Ministerstvo je sklenilo sprejeti posredovalen predlog Fabre-ja; sličen je vladnemu predlogu, in pridene še prepoved volitvenosti in vojaških časti princem. Pomorski minister Jauréguiberry je odstopil. Vojni minister Billot protestuje, a hoče še ostati v službi, da ne nastane ministerska kriza. Komisija se je danes sešla in je sprejela nasvet kabineta s 6 zoper 5 glasov za Fabrejev predlog. Poročevalec Marcou je odstopil, namesto njega bode poročal Fabre.

Ministerstvo je ponudilo 28. jan. predsedniku ljudovlade ostavko, a Grevy je še ni sprejel. Duclerc ima vnetico rebresne mreže, a bolezen dosedaj ni nevarna. Naj novejša poročila pa pravijo, da je odpoved sprejel.

Iz Rima 27. januarija. Kaznovalna sod-nija je tri osebe, ki so se 7. januarja, ko je bilo razpuščeno zbirališče „društva za človeške pravice“ zoperstavile javni oblasti, obsodilo na mesec dni zapora.

Izvirni dopisi.

Z Dunaja, 26. januarija. [Državni zbor] je danes nadaljeval razgovor o Chlumeckovem nasvetu, o katerem poročam v posebnem članku. Tudi je potrdil neki izdatek za finančno stražo, ki ni stal v proračunu l. 1882. Gledé poprečne železnice Gališke se je zgodilo, kakor sem poročal zadnjič. Poročevalec Kozlovski je vsled ministrovega pojasnila rekel, da mora železnični odsek reč še enkrat pretresati; zbornica pa pritrdi njegovemu predlogu, da naj reč na dnevni red pride še le v prihodnji seji. Tudi predlog Mattušev o samostojnih obrtnijskih zbornicah bil je prestavljen na prihodnji dnevni red, ker se je oglasilo toliko govornikov, da bi razprava danes ne bila dovršena. Levičarji niso nič kaj vneti za ta predlog in mu hočejo nasprotovati, da si vstreza najiskrenejšim željam naših obrtnikov. Na koncu seje Roser in tovariši vprašajo vlado, hoče li skrbeti, da železnični vradniki ne bodo z delom preobloženi, in da se za železnice in barke zaukaže električna luč kot svarilno znamenje, ker so preobilna dela vradnikov in pomankljiva pozorovalna znamenja najbolj kriva obilnih nesreč, ki se godé. Po nasvetu poslanca Wisenburga se sklene, da so obravnave odseka za patent in zaznamovalne marke javne. Prihodnja seja bo v torek 30. t. m.

Gospodska zbornica bode imela v prihodnjem tednu važne sejé, ker ste komisiji dovršili šolsko in obrtnijsko postavo. Razprave o šolski postavi bodo jako živahne, ker si bodo liberalci na vso moč napenjali, da bi jih spodbili. Komisija se snide danes, da dovrši končne sklepe in voli poročevalca, ki bo najbrže grof Falkenhayn.

Z Dunaja, 27. januarija. (Ruski minister Giers), ki je še le 25. t. m. dopoldne ob 1/211 prišel na Dunaj, in je mislil le 3 dni tukaj ostati, odpelje se še le jutri od tod. Iz tega listi sklepajo, da so jako važni posli, zaradi katerih tu biva. Kakošne so obravnave med njim in našimi državniki in kaj zadevajo tega pač nihče ne vé, ker takih reči ne obešajo na veliki zvon. Iz prišrčnosti, s katero so cesar sprejeli ruskega ministra, pa smemo po vsej pravici sklepati, da so obravnave ugodne, in da se nam ni bati kakih sitnosti ali spletk. Minister je dolgo bival pri cesarju, ki so ga v četrtek zvečer povabili tudi k obedu in ga posadili na svojo desnico, ter se pred jedjo in po jedi z njim prijazno razgovarjali. Tudi nadvojvoda Albrecht pa Karl Viktor sta izrekla željo, videti ruskega ministra, ki se je njima vsled tega poklonil. Nadvojvoda Albrecht ga je tudi v Grand-hotelu obiskal, kjer minister stane, nadvojvoda Rajner pa ga je povabil k obedu. Iz vsega tega toraj sodijo, da je nevarnost vojske z Rusijo odpravljena in vtrjeno prijateljstvo z njo. To prijateljstvo je zares tudi potrebno. Turčija se ne bo mogla držati in prej ali pozneje bo treba tam doli prenarediti dosedajni nered. Avstrija ima svoje koristi v Solunu, ne pa v Carigradu, in ako se z Rusijo dogovori, da dobi zahodni del Turčije, Rusija pa

Carigrad, ni pač nobenega vzroka, da bi se te dve državi med seboj vojskovali in po nepotrebnem druga drugo slabili.

V Ljubljani, 24. jan. (Občni zbor katoliške družbe.) (Konec.) Konečno govornik dostavlja: Tako tedaj, čeravno se čez leto ni nič posebnega zgodilo, društvo vendar ni bilo nedelalno in preteklo leto upamo, ne brez duševne koristi bodisi za tega ali drugega.

Potem objavlja, da družba šteje zdaj 664 udov in sicer v Ljubljani 430, deželi pa 234. Novih udov je v Ljubljani pristopilo 35 po deželi pa 22. Zahvaliti se imamo to enemu samemu udu, ki je marljivo ljudem prigovarjal, da k družbi pristopijo. Tudi se imamo nekaterim dekanom zahvaliti, da več udov po deželi zdaj redniše letnino odrajujejo, kakor pred leti. — Umrlo je v Ljubljani 5 udov, katere smo z družbeno zastavo na mirodvor spremili, po deželi pa 4, kolikor nam je znano.

Dohodkov smo preteklo leto imeli 908 gld. 2 kr., in sicer: Ostanek od l. 1881 19 gld. 6 kr.; letnine družbanov 661 gld. 3 kr.; od štirih tombol 174 gld. 36 kr.; obresti državnih dolž. pisem 27 gld. 30 kr.; za prodane knjižice in star papir 23 gld. 27 kr.; darila 3 gld. — Stroškov pa je bilo 858 gld. 14 kr. in sicer: Za stanovnino 204 gld.; za svečavo 13 gld. 56 kr.; za drva 15 gld. 30 kr.; za družbenega služabnika 144 gld.; za razne knjige in potrebe knjigarne 112 gld. 33 kr.

Med tem darilo Vincencijevi konferenci za tisk 228 gld. 38 kr.; za razne druge stroške 140 gld. 57 kr. Tedaj ostaja v blagajnici gotovine 49 gld. 88 kr. Bolj natančno kažejo računi, katere bodo trije gospodje kakor vsako leto pregledali. Za pregled so bili izvoljeni gg. Jos. Jereb, Ant. Zlogar in Dragotin Pollak.

S tem je predsednik sklenil svoje letno poročilo.

Potem prosi za besedo g. kanonik dr. Čebašek ter se v imenu zbora zahvaljuje za obilni trud in marljivo delovanje g. predsedniku. Veseli ga, izdana prav lepa in podučna knjižica „Pogledi“; pa še bolj ga veseli, da se je osnovala večerna šola za dekleta, za v vsestranskem pomenu revne delalke po tovarnah. — Dalje pravi: Če smo pogledovali v preteklo, pogledjmo še v prihodnje. Tu se vé, da ne bomo ugibali, kaj prinese novo leto, ampak da sklepamo zanaprej vstrajno delalni biti, da ne bomo le udje, ampak delalni udje, ki si ne prizadevajo le za obstanek ampak za napredek. Naj bi toraj udje v mestih in po deželi si prizadevali nam pridobiti novih udov, pa tudi kaj zanimivega in podučnega pisati. Oklenimo se katoličani drug drugega, da nam ne bodo očitali mlačnosti in vnemarnosti, ampak vidili gorečnost in delovanje ter se z izgledom vzbujevali. Časi so hudi in znajo še hujši postati, le v slogi moč. — Konečno tudi on omenja zdajnega kanonika v Bosni, dr. A. Jegliča ter je naznanil, da je v kratkem od njega pismo dobil, v katerem marsikaj piše, kar pa ni za javnost, konča pa s tem, da se svojim rojakom, Slovencem toplo v molitev priporoča, ker godi se tam marsikaj, kar bi se ne imelo, gre za katoliško reč le slabo; zato bodi vsem udom Bosna posebno v molitev priporočena.

S tem so bili govori sploh končani. Sledila je še volitev odbornikov za prihodnje leto. Izvoljen je bil dosedajni odbor z vsklikom, le štirje novi udje so bili nasvetovani

in izvoljeni na mesto tistih, ki niso k odborovim sejam hodili, ali sicer zaradi spremenjenega bivanja niso mogli več odborniki biti.

Ker ni bilo nobene točke več in tudi ne kakega drugega nasveta, je predsednik občni zbor sklenil.

Z Gorenjskega. Pred desetimi leti so pridigovali v neki fari na Gorenjskem pri izvanredni priložnosti trije duhovniki domačini. Eden iz med njih je svojim rojakom posebno priporočal medsabojno ljubezen: „Lepo vas prosim, nikar se ne kregajte!“ Dokazoval je žalostne posledice razprtij za družine in cele soseske, v časnem in dušnem oziru. Iz celega prepričavnega govora se je sprevidelo, da govornik pozna slabosti svojih rojakov in tudi druge neprijetne soseskine razmere.

Od takrat sem vedno opazoval gibanje in življenje une soseske; prepričal sem se, da se lepi nauki blazega rojaka prebivalcev čisto nič niso prijeli. Evo! „nemo propheta in patria sua!“

Nikjer se prelepa beseda „sloga“ toliko ni smešila, nikjer se sloga tako zelo ne pograša, kakor med njimi. Menda ti ljudje v nobeni reči nišo edini; polno je strank; ena pobija drugo, ena nasprotuje drugi. Razume se, da v taci okoliščinah ni mogoč napredek ne v dušnem, ne v telesnem oziru. — To neslano strankarstvo se je pokazalo posebno pri zadnji občinski volitvi. Stale ste si nasproti dve stranki. Ni mogoč dopovedati, kaka živahna je bila agitacija, vse je bilo na nogah; vsa mogoča pooblastila so se pripravila; vsi so rekli: kaj tacega pri nas še nikdar ni bilo. Če bi ne bil vladni komisar sam volitve vodil, če bi ne bilo žandarjev v soseski, zgodila bi se bila morebiti nesreča, kakoršnje se pogosto godé pri volitvah po Ogerskem.

Kje pa je vzrok, da so si stranki tako sovražno nasproti stale? Je li šlo za imenitna načela? Je bila morebiti vera, narodnost, so bile občinske koristi v nevarnosti? Ne eno in drugo, ampak — žalostno — gole osebnosti so srca razburile.

Stranka družine X je zmagala, ona družine Y je propadla. Pa ne, da bi se poslednja vdala, ampak mogočno in glasno je protestirala zoper volitev, ki se je vršila v pričo komisarja in je oporek pri vladi vložila. Vlada je volitev potrdila. Stranka X je to dvojno zmago neki s strelanjem preslavljala. Prašam: je bilo to pametno? Ne bo to propadlo stranko še bolj razkačilo? Ni bilo nobenega pametnega med njimi, da bi to odsvetoval? Vse kaže, da manjka na obojni strani — ponižnosti.

Res, nesrečna soseska, pri kateri se pograša podlaga prave sreče, zadovoljnosti in napredka, — pri kateri se pograša složnost, edinstvo, kršanska ljubezen znabiti še pri takih, kjer bi se „ex offio“ mogla iskati.

Telegram „Slovenca.“

Z Dunaja 29. januarja.

Danes je budgetni odsek sprejel resolucijo Tonkličjevo, da izvrši vlada zadnji ministerski ukaz zaradi slovenskega uradnega jezika v srednjih šolah za kranjsko po vseh deželah, kjer tudi Slovenci bivajo. Ugovarjal je samo Moro za Koroško.

Domače novice.

V Ljubljani 30. januarja.

(Prečast. p. i. gosp. knezoškof dr. J. Widmar v Kranju) so nevarno zboleli. Včeraj zjutraj

so jih s sv. zakramenti previdili. Bolezen je neki prsna vodenica.

(Vabilo.) Čitalnica v Šiški daje častitim društvnikom na znanje, da bo svečnice dan, 2. februarja 1883 „Valentina Vodnika“ rojstna hiša pri Žibertu (zdaj Matjanu) v zgornji Šiški, v čestjenje dne, kterege se je pred 125 leti (1758) porodil „Valentin Vodnik“ prvi slovenski pesnik“ sijajno okinčana in razsvetljena, ter da se bo pomenljivi dan s pesmijo in besedo primerno slavil, od 4. ure popoldne dalje. Najuljudneje vabi k vdeležbi

Čitalnični odbor.

Razne reči.

— Prečast. gosp. Stefan Kocijančič, profesor bogoslovja postal je vođa bogosl. semenišča v Gorici.

— Poštarji so imeli v četrtek svoj letni občni zbor. Dosedajni predsednik, gosp. Dragan, ni bil več voljen, ampak namest njega poštar Mulej s Spodnjega Logatca.

— Vodnikova svečanost v Novomestu bode 3. februarja t. l. v prostorih narodnega doma. Začetek o 7 $\frac{1}{2}$ uri zvečer. Čitalnični udje plačajo po 30 kr., neudje po 50 kr.

— „Popotnik“, (učiteljski list), se je Celja naveličal ter „popotoval“ v Maribor. Naj bi se le tudi skoraj „Deutsche Wacht“ Celja naveličala ter potovala „an den Rhein.“ Tam bi imela saj kaj pomena in posla; tukaj nima drugega kakor sramotnega, da mirne ljudi obrekuje ter narode hujska. Za tovarša in kratek čas smé svojega „Prijetelja“ (kmetskega) seboj vzeti; pogrešal ju ne bo nobeden.

— Po novi razdelitvi vojnih polkov bode Tržaški polk nabiral svoje novince, tudi po Kranjskem in sicer v okraju logaškem in postojniškem. — Smo radovedni, kdo bode zdaj kvas: Slovenci med Lahi, ali Lahi med Slovenci? Zanašamo se na naše fante, da vrli narodnjaki ostanejo, bodi si o miru v vojašnici, bodi si o vojski na bojnem polju.

— K maši po železnici se vozijo po Nemškem, ker pruska vlada je toliko duhovnov pregnala, da jih v škofijah grozovito pomanjkanje. Po 50, 100, 130 fará je praznih brez kacega duhovna, včasih več milij na okrog, da nekateri, ako hočejo o nedeljih pri božji službi biti zamorejo to le po železnicah doseči; večinoma so brez službe božje, bodo rojeni in pokopani brez prejema sv. zakramentov. — Toliko grajan Rus je svojo napako spoznal, ter se pogodil z rimskim sedežem in Prus bahajoč se s svojo kulturo in omiko?!

— Potres je bil 25. jan. ob 7. uri in 58 minutah po vsi Hercegovini, trajal je 4 minute. Potres je prihajal od severa na jug.

— Obseg slavno znanega in vrlega četrtletnika „Linzer-Quartalschrift“ I zvezka t. l. je sledeči: I. Der Geist der Kindschaft Gottes in der katholischen Kirche. II. Der Priester und seine Verwandten. III. Das Walten der göttlichen Vorsehung durch die Heiligen im 18. Jahrhundert. IV. Zur würdigen Celebration des hl. Messopfers. V. Das ehemalige Jesuiten-Gymnasium zu Krems an der Donau. VI. Ueber die Zulässigkeit der Instrumental-Musik in der Kirche. VII. Das Leiden Christi. (Kreuzigung.) VIII. Ueber Kinder-Gebetbücher. IX. Der Clerus und die Auswanderung. X. Ueber kirchliche Leinwand-Paramente. XI. Die Reinigung der Kirchenge-

räthe mittelst einiger neuer und vorzüglicher Mittel. XII. Kauf- und Tausch-Vertrag. XII. Pastoralfragen und Fälle: 1) Pastoralbrief über den ersten Communion-Unterricht. 2) Ueber Restaurationspflicht wegen Defraudation. 3) Gehorsam gegen den Beichtvater. 4) Präfation bei der Brautmesse. 5) Ist die Litanei vor der hl. Oelung de praecepto oder nur de consilio zu beten? 6) Segnung des Hochzeitweines. 7) Versehung einer tollen Person. 8) Darf ein katholischer Pfarrer ein Kind von protestantischen Eltern begraben? 9) Der Eigenthümer bekommt die ihm gestohlene Sache zwei Mal zurück. 10) Nothwendigkeit der Wiederholung der einfachen Gelübde und des Trienniums in diesen Gelübden für solche, die aus einem Orden in einen anderen übertreten. 11) Ein päpstliches Rescript für die Diocese Linz, betreffend die Expositio SSmi Sacramenti ad instar 40 horarum. 12) Legatmessen ohne Benennung einer Pfarre oder eines Priesters. 13) Können Frauenspersonen gültige Zeugen bei Trauungen sein? 14) Zeitungswesen und Correctionspflicht. Wie sollen die hl. Gefässe zum Versehgange beschaffen sein? 16) Ein falscher Eid zu Gunsten eines Kurpfuschers. 17) Neuere römische Entscheidungen über Litaneien und das Fastengebot. (Konec prih.)

Starajo se! To so bili krasni dnevi naš solnčnatem apeninskem poluotoku, ko je usnjati predpas lestvica bil, po kateri se je prišlo do časti generala, poslanca, da celo do ministerskega stola, ko je bilo prostozidarstvo in upor zoper pravne kneze, izvzemši one iz hiše Carignan, jedno in isto.

Ker je pa masnih služeb le pičlo število, a nebrojno število lačnih, niti ni treba več ljudi, kateri bi izdajali pregnane kneze, minuli so tudi na Laškem za usnjati predpas zlati časi, onemoglo je prostomavtarstvo na jugu; še celo ministerstvo Depretis bi se rado znebil nadležnih tovarišev, in objavlja s pohujšljivim listom „Ezzio secondo“ vrednik mu je Checco Coccapieler, naj bolj obtoživna prostozidarska pisma zoper framasone, tako da pomeni v Italiji sedaj prostozidar (framasone) in potepuh (framagnone) jedno in isto osebo. Poglejmo nazaj v najnovejšo zgodovino laških lož. Mesca septembra 1882 je bil sklican mednarodni zbor prostomavtarjev v Rim, nadaljevati ali popolniti bi se imelo, kar se je začelo na nagljusnem shodu bogotajev l. 1880 v Parizu in l. 1881 v Bruselji. V okrožnem listu meseca februarja l. 1882 so povzdignili sv. Oče Leon XIII svoj glas zoper to oskrunjenje poglobitnega mesta krščanstva; kakor se zdi, prišle so k temu še diplomatska svarila, piemontiški kabinet si ni hotel težav še pomnožiti, in sedaj — odkrite so bile laži in goljufije prostomavtarjev kar na globoko in široko, shod je postal nemogoč, tedaj so ga prestavili na boljši čas, na praznik ob nikolovem.

No, nekaj pa se je moglo zgoditi, tedaj so imeli v Milanu od 28. septembra do 3. okt. 1882 shod laških mavrerjev, kamor je šel stari prekucuh br., Jožef Petroni, ki je 20 let v železji zdihoval ali prav za prav: glava karbonarjev je življenje zapadel, a obsojen je bil na vječo vse žive dni, in je bil nekako zaprt v „Civita Castellana“, dokler ga niso l. 1870 v slovesnem vrodu v Rim pripeljali. Omenimo ob kratkem, kaj so tam v Milanu sklenili. I. Svetovni shod bogotajev v Rimu je bil za potrebno spoznan, vendar

odreden na boljši čas. 2. Veliko se je govorilo in sklepalo, kako naj se vedejo prostomavtarji v socialnem vprašanji, konečno so odsvetovali vsako vojskino silo. 3. Ničesa niso mogli storiti za zedinjenje obredov laških prostomavtarjev, ki so se med sabo sprli, vendar hočejo drug drugega čislati. 4. V najpotrebnejših reformah laških lož so toliko govorili, da so le kaj malega sklenili, namreč ustanoviti gospejne, kmetijske, meščanske in delavniške lože, razširjati verski in političen nihilizem v brošurah, 5. da se zapreči vse delovanje verskih družeb na Laškem, naj prostomavtarji povsod gospodarijo v dobredelnih in pomožnih družbah, vse vstanove naj se vzame duhovnom iz rok, državna oblast naj bode popolnoma neza-visna od Cerkve in vere, vse cerkvene bratovščine naj se odpravijo, odpravijo samostani, ki so se na novo začeli. 6. Posebnih nasvetov br. niso stavili. — Poglavitna stvar je bil potem obed, kjer je predsedoval stari „fratello Petroni“, ki je rekel, da bodo v Rimu, kjer je nekdanja inkvizicija prizigala gromade, napravili pečnico, kjer bodo papeštvo sežgali. Živahno odobrenje! — Vendar rajanja je bilo kmalo konec. (Konec prih.)

Eksekutivne dražbe.

31. jan. 1. eks. držb. pos. J. Škufca iz Malih Lipelj, 200 gld. 1. eks. držb. pos. Ant. Milič iz Male Mlačne 2691 gld. Ljubljana. 1. e. d. p. J. Selan iz Plešivce, 2074 gld. Ljubljana. 1. eks. držb. pos. Janez Mihel iz Lakanice, 150 gld. Mokronog. 1. eks. držb. pos. Anton Zupanc iz Trstenika, 1000 gld. Mokronog. 1. eks. držb. pos. Jože Škušek iz Račjega, 180 gld. Račje. 1. eks. držb. zapuščine Jozefe Nekerman roj. Palusek, 2546 gld. Kočevje. 1. eks. držb. pos. Janez Srime na Sapu, 1099 gld. 44 kr. Ljubljana. 1. eks. držb. pos. Janez Sever iz Brezovice, 1858 gld. Ljubljana. 1. eks. držb. pos. Franc Florjančič iz Potoka, 6000 gld. Vrhnika.

Umrli so:

26. jan. ulija Czech, mizarjeva hči, 4 m., tržaške ulice, št. 24, božjast. — 26. jan. France Zalaznik, 3 leta, št. 15, hripavost. — 27. jan. Franciška Jušič, pot na Grad, št. 8, mertud v možganeh. Katarina Križekar, 77 let, stolni trg, št. 20, prsna vodenica. Anton Dolenc, ključaraki pomočnik, 24 let, na Marije Terezije cesti, št. 18, pljučna tuberkuloza. — 28. jan. Jovana Flegar, delavka 32 let, dvorske ulice št. 2.

V bolnišnici:

24. jan. Ana Breznik, gostja 63 let, pljč. bolezen. — 25. jan. Ludovik Stefiček, delavec 28 let, pljč. otekline. — 26. jan. Andrej Šušteršič, gostač, srčna napaka. — 27. jan. Helena Turšič, gostja 70 let, starost

Naznanilo.

Bukvarna išče in takoj sprejme

učenca

iz poštene rodovine in lepega zadržanja, ki je že nekaj razredov realke, še boljše, če gimnazije dovršil ter je zmožen slovenskega in nemškega jezika v govorjenji in pisanji.

Več pové vredništvo „Slovenca“.

Homeopatično apoteko,

od aleopatične popolnoma ločeno, je po Hahnemannu in Hagerju vravnal lekarničar Piccoli v Ljubljani na dunajski cesti, ki prvotne tinkture, kakor tudi raznotere preredčene naj natančneje pripravlja. Kuglice, ki jih on rabi, so iz mlečnega sladkorja, kakor jih zaukazujeta Hahnemann in Hager, ter jih rabijo tudi homeopatični zdravniki sploh. Naročila naj se pošiljajo pod naslovom „homeopatična apoteka g. Piccoli-a v Ljubljani“, ki jih bode točno in ceno oskrbel.

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.